

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-03-26

Ärendenummer
NV-26-003335

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Åtgärder för en mer hållbar konsumtion (SOU 2025:124) Ju2026/00135

Sammanfattning

Naturvårdsverket väljer att svara på de delar av förslagen som ligger inom myndighetens uppdrag och ansvarsområden. Vi avstår därför från att bedöma huruvida de presenterade förslagen är de mest ändamålsenliga och effektiva för att genomföra de två aktuella direktiven i sin helhet.

Naturvårdsverket avstyrker förslaget om att Naturvårdsverket utses till nationell kontaktpunkt då vi bedömer att uppdraget inte ryms inom vårt nuvarande ansvarsområde och expertis.

Naturvårdsverket motsätter sig utredningens bedömning att lagförslagen kan ge positiva konsekvenser för miljön samtidigt som de inte leder till kostnader för det allmänna. Myndigheten är positiv till åtgärder som främjar reparationer, men anser att de bör kompletteras med befintliga ekonomiska styrmedel. Naturvårdsverket tillstyrker behovet av informationsinsatser och betonar vikten av att planera för uppföljning redan vid införandet.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket väljer att fokusera vårt yttrande på de delar av förslagen som berör myndighetens uppdrag och ansvarsområden. Vi avstår därför från att bedöma om huruvida de presenterade förslagen är de mest ändamålsenliga och effektiva för att genomföra de två aktuella direktiven i sin helhet.

10.4 Naturvårdsverket bör vara nationell kontaktpunkt

Naturvårdsverket avstyrker förslaget att utnämna myndigheten till nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen enligt artikel 9 i reparationsdirektivet och bör följaktligen heller inte ingå i kommissionens expertgrupp enligt artikel 8.

Naturvårdsverket har hittills inte haft i uppdrag att arbeta riktat gentemot konsumenter och saknar följaktligen den typ av erfarenheter som krävs för att säkerställa konsumenternas intressen. Naturvårdsverket har heller ingen erfarenhet av att bedöma reparatörers lämplighet vilket försvårar uppdraget –

något som i sin tur kan skada förtroendet för systemet och därmed direktivets syfte.

Det är Naturvårdsverkets uppfattning att den nationella kontaktpunkten bör vara en myndighet med tillsynsansvar över företag som erbjuder tjänster till konsumenter, eftersom en sådan aktör är särskilt lämpad att fastställa villkor för företags anslutning till onlineplattformen.

11.3 En åtgärd för att främja reparation

Naturvårdsverket ser positivt på åtgärder som främjar reparation, men bedömer att den nu föreslagna åtgärden att främja reparation med fördel hade kunnat kombineras med de i Sverige sedan tidigare införda ekonomiska åtgärderna: RUT-avdrag för reparation i hemmet av vitvaror¹ och sänkt mervärdesskatt före reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne². I betänkandet saknas helt beskrivning av dessa redan införda och etablerade åtgärder, vilket är en brist givet att det i reparationsdirektivet (2024/1799) specifikt föreslås att medlemsstaterna kan *”välja att föreskriva en reducerad mervärdesskattesats för tillhandahållande av reparationstjänster för hushållsapparater, skor och lädervaror, kläder och hushållstextilier, inbegripet lagning och ändring.”*

Däremot konstateras i betänkandet att ekonomiska incitament kan antas öka konsumenters intresse att reparera varor till förmån för nyinköp och därmed ge större miljöfördelar. Det framhålls också att sådana finansiella åtgärder kräver mer omfattande utredningar för att kunna bedöma bland annat vilka ekonomiska och miljömässiga konsekvenser de kan få. Mot denna bakgrund är det Naturvårdsverkets uppfattning att en komplettering av befintliga åtgärder skulle vinna på att genomföras genom en avgränsad insats, med tanke på de tydliga fördelarna för både konsumenter och miljö.

13. Konsekvensanalys

Naturvårdsverket delar inte utredningens bedömning att lagförslagen kan ge positiva konsekvenser för miljön samtidigt som de inte ger några kostnader för det allmänna. I kapitel 13.4 Konsekvenser för miljön refererar utredningen till Europeiska kommissionens konsekvensutredning av direktivet för mer konsumentmakt och de klimatbesparingar som kan förväntas vid införandet av direktivet. I kommissionens analys ackompanjeras de positiva miljökonsekvenserna av negativa konsekvenser i form av ökade kostnader för det allmänna men i utredningen förutspås inga sådana ökade kostnader. Det är rimligt att förvänta sig att Sverige på denna punkt inte skiljer sig från unionen i övrigt utan att positiva miljökonsekvenser av den beräknade storleken enbart kan förväntas i samband med ökade allmänna kostnader för information och tillsyn.

13.11 Informationsinsatser och uppföljning

Naturvårdsverket noterar att konsekvensutredningen inte gör någon bedömning av behovet av kommunikationsinsatser gentemot konsumenter. Det är Naturvårdsverkets uppfattning, baserat på liknande frågeställningar, att föreslagna styrmedel bör kombineras med kommunikationsinsatser i samband med införandet för att uppnå önskad effekt. Information om reparationsmöjligheter och konsumenträtt kan kombineras med faktabaserad information om mer hållbara produkter och minskad miljöpåverkan som

¹ [Vad räknas som rutarbete? | Rättslig vägledning | Skatteverket](#)

² [Vissa reparationstjänster | Rättslig vägledning | Skatteverket](#)

reparation leder till jämfört med köp av en ny produkt. Sådan information kan öka acceptans och förståelse för införda bestämmelser, såväl som inspirera konsumenter att ändra beteenden i önskad riktning. Informationsinsatser bör också riktas till handel och utförare av reparationstjänster, förslagsvis via branschorganisationer. Att tydliggöra bestämmelsernas innehåll, aktörernas ansvar och anledningarna till att krav på ökad reparation införs är viktigt inte minst för att säkerställa svenska aktörers konkurrenskraft på den europeiska marknaden.

Naturvårdsverket instämmer i att uppföljning bör göras för att säkerställa dels att förslagen verkligen styr i rätt riktning, dels att svenska företag inom handel och reparationsbransch inte påverkas negativt. Naturvårdsverket vill särskilt lyfta vikten av att redan vid införandet av de föreslagna styrmedlen planera för hur uppföljning och utvärdering av förslagen ska utföras ska, då kunskap om utgångsläget är en förutsättning för att det ska vara möjligt att utvärdera om antalet reparationer ökar, om handelns kostnader ökar och om konsumtionsmönstren förändras.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand, samt handläggarna Yvonne Augustsson, Emelie Aurell, Gabriel Tapper och Hanna Berggren.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Marie Uhrwing

Kopia till:
ju.l2@regeringskansliet.se
kn.remissvar@regeringskansliet.se